

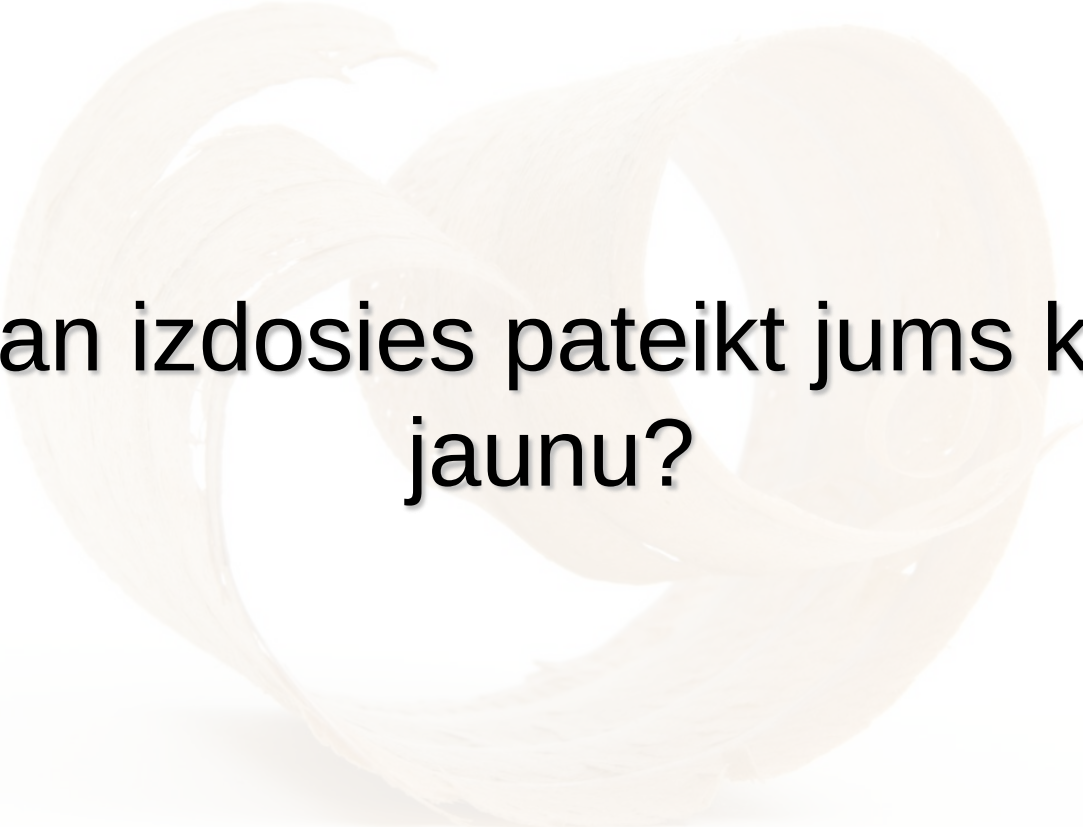
Sasniegtais kokrūpniecības jomā

***„Meža nozare Latvijas neatkarības 20
gados”***

Kristaps Klauss
Biedrība “Latvijas Kokrūpniecības federācija”
Izpilddirektors

kristaps.klauss@latvianwood.lv
www.latvianwood.lv

Tel. +371 67067371



Vai man izdosies pateikt jums kaut ko
jaunu?

Meža nozare ir nozīmīga Latvijas tautsaimniecībai

- Ekonomists; 31. maijs, 1936.g.;

Eksports pēdējos sešos gados (1000 latos).							
Gads	Eksporta kopsumma	Koku materiālu eksports	% no visa eksp.	Finieri, celuloza, papīrs u. c.	% no visa eksp.	Kopā	% no visa eksp.
1930.	247.877	77.784	31,4	22.058	8,9	94.842	40,3
1931.	163.757	33.691	20,6	16.089	9,8	49.780	30,4
1932.	96.528	19.063	19,7	11.078	11,5	30.141	31,2
1933.	81.526	28.280	34,7	10.490	12,9	38.770	47,6
1934.	85.267	30.532	35,8	11.739	13,8	42.271	49,6
1935.	98.716	25.224	25,5	13.619	13,8	38.843	39,3

Eksporta tirgos nenotiek viss tā, kā varētu vēlēties

- Ekonomists; 15. decembris, 1928.g.;

Tā tad, kā redzam, Latvijas koku eksports ir teicamā stāvoklī un nevarētu gaidīt nekādas viņa apdraudēšanas. Diemžēl tas tā nav. Angļu importtirgū ir apdraudētas zviedru un somu koku eksportiešu intereses jau no š. g. maija mēneša. Anglijas koku importu ļoti ietekmē Krievijas eksports.

Krievijas ārējās tirdzniecības komisāriāts tur lielā noslēpumā, cik daudz koku materiālu sagatavots eksportam.

Nepieciešams palielināt pievienoto vērtību

- Ekonomists; 15. jūlijs, 1925.g.;

Arī še nevarām noklusēt dažas vispārējas negatīvās parādības un taisni sakarā ar šīm grupām. Tiklab linu un kokmateriālu izvedcipari vēl joprojām ir pārāk lieli jēlvielu un pusfabrikātu rubrikā, bet pārāk mazi fabrikātu nodalījumā. Tas vienkārši izteic to parādību, ka mūsu rūpniecība savā attīstībā tālu vēl nav sasniegusi to pakāpi, kad izejvielas pārstrādātu fabrikatos šepat uz vietas.

- Ekonomists; 31. maijs, 1936.g.;

So rūpniecības nozari var uzskatīt par vienu no dabiskām nozarēm, jo tā patērē mūsu izejvielas un jau pārstrādātā veidā tās eksportē. Varētu tikai vēlēties, lai koku apstrādāšana ietu dziļumā, jo tagad tomēr lielāko koku daļu izved pusfabrikātu — dēļu un planku — veidā.

Nepieciešams meža nozari uztvert kā veselumu

- Ekonomists; 15. aprīlis, 1938.g.;

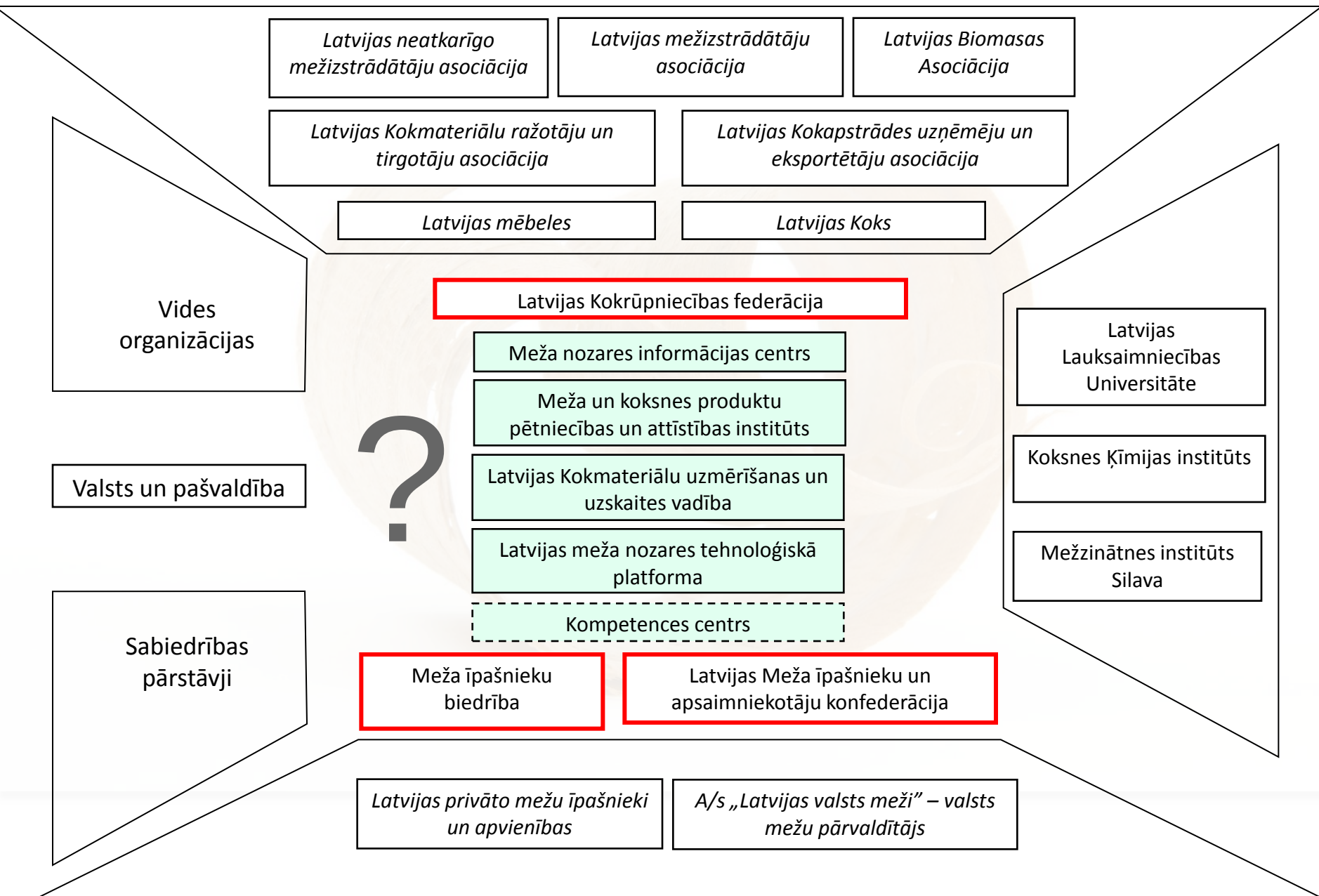
Jāievēro, ka *mežsaimniecība, koku tirdzniecība, bet it sevišķi eksports, un koku rūpniecība ir organiski saistītu jautājumu komplekss*, un pārmaiņas vienā no minētām koksaimniecības apakšnozarēm ietekmē arī pārējo koksaimniecības apakšnozaļu stāvokli.

Mazāk runāt, vairāk darīt

- Ekonomists; 15. jūlijs, 1931.g.;

Par mežu
eksploatācijas principu noteikšanu mūsu politiķu starpā
ir lielas nesaprašanās, bet tomēr mums jāmeklē izeja,
jo būtu grēks pret mūsu valsti un tautu meklēt naudas
aizdevumus ārzemēs, maksājot par tiem lielus procen-
tus, pie tam pūdējot savus mežus uz celma tikai tam-
dēļ, ka mēs savā starpā nevaram saprasties kādā kārtā
tie būtu izmantojami.

Meža nozares organizāciju mijiedarbība



Vai kokrūpniecības attīstība pēdējos 20 gados ir bijusi pašplūsmā?

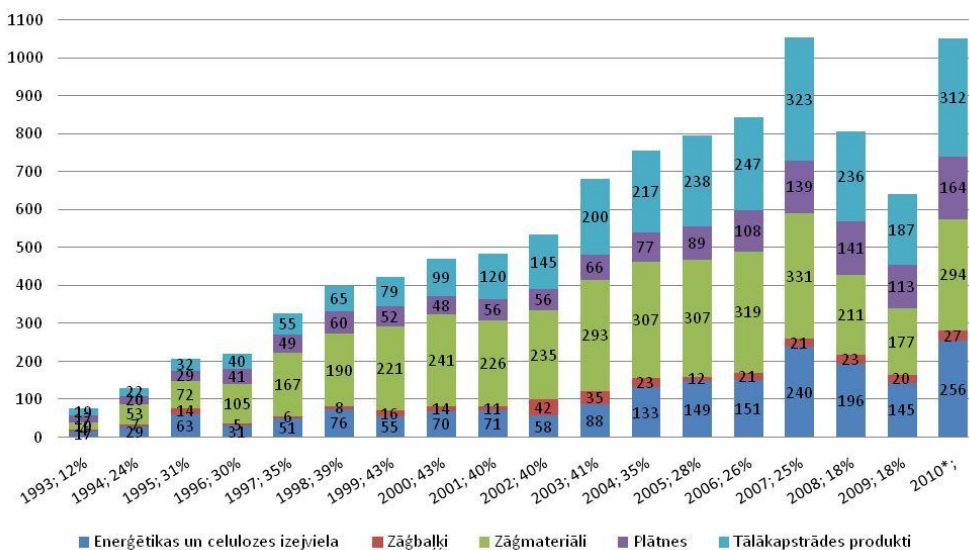
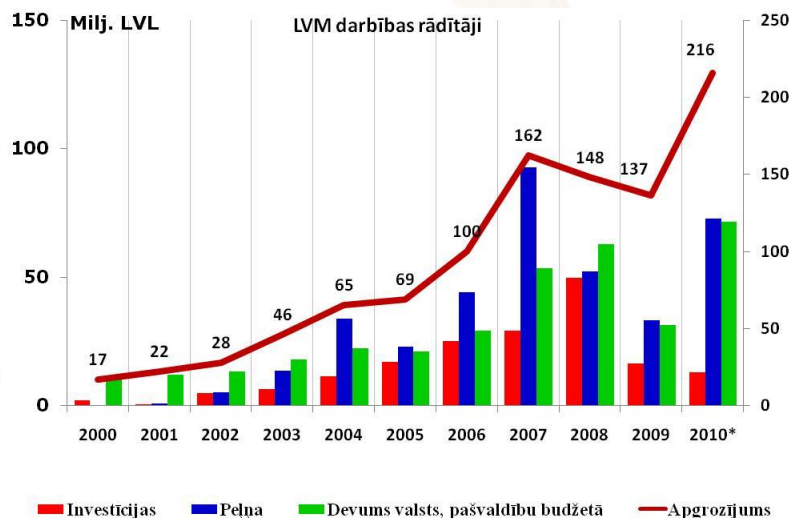
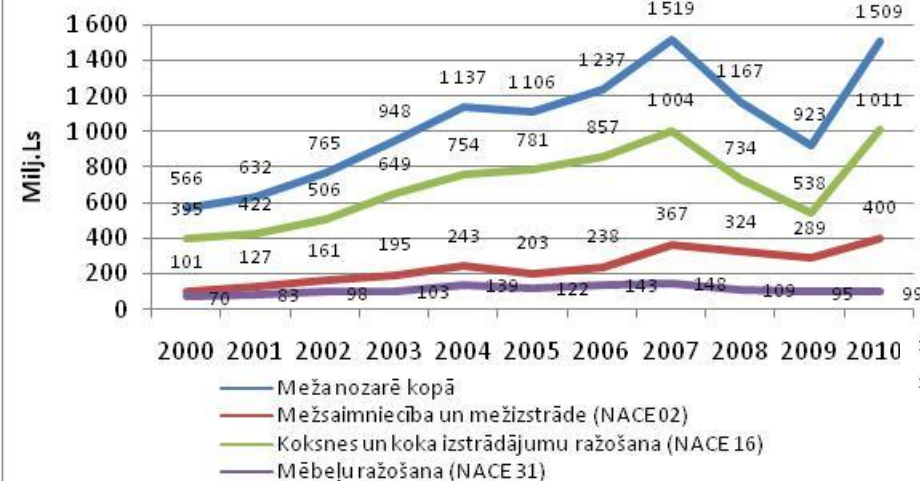
Centralizēta ekonomikas vadīšana brīva tirgus apstākļos nevar pastāvēt! Tomēr uzņēmējdarbības vides veidošana ir arī pašu uzņēmēju rokās, tādēļ tie ar savu darbību ir veidojuši šādus “spēles noteikumus”:

- Lai neatpaliktu no globālās attīstības, tiek atbalstīti instrumenti godīgas konkurences veicināšana nozares iekšienē
- Tiek atbalstīta ilgtermiņa domāšana un biznesa pieeja, t.i.:
 - Resursu pieejamības plānošana;
 - Cilvēkresursu attīstība
 - Investīcijas modernākās iekārtās gan no efektivitātes, gan no darba drošības, gan no vides draudzīguma viedokļa
- Tiek atbalstīti nozari stabilizējoši pasākumi un uzņēmumi
- Tiek veidotas kopīgas nozares atbalsta un attīstības organizācijas
 - VMF Latvija, MeKA, Meža informācijas centrs, Meža nozares kompetences centrs, LKF, MĪB u.c.
- Tiek atbalstīta prasība pēc ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas, jo vēlas pārstrādāt tikai tādu koksni, kas izaudzēta un iegūta mežos, kur saprātīgi sabalansētas vides, sociālās un biznesa intereses, tādēļ savas kompetences ietvaros piedalās:
 - FSC un PEFC sistēmas attīstībā Latvijā;
 - Normatīvo aktu izstrādē.

... un tas mums ir ļāvis strauji attīstīties

Neto apgrozījums pa darbības veidiem

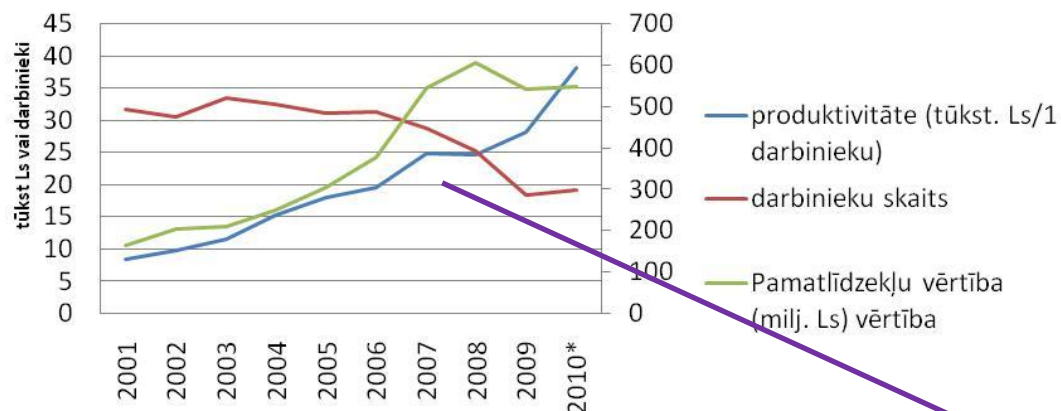
(Datu avots: CSP, LKF)



Straujš produktivitātes un konkurētspējas pieaugums

Produktivitātes pieaugums kokrūpniecībā

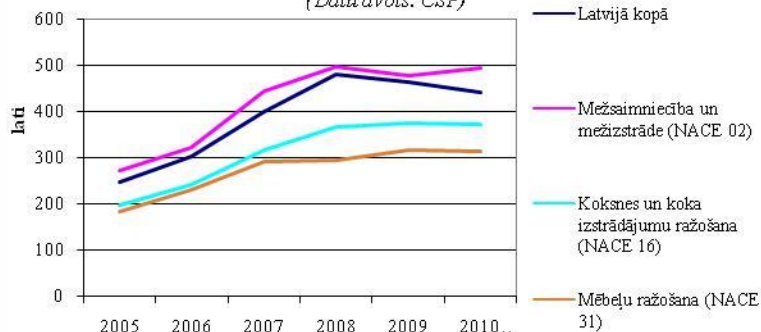
(neskaitot mēbeļu ražošanu)



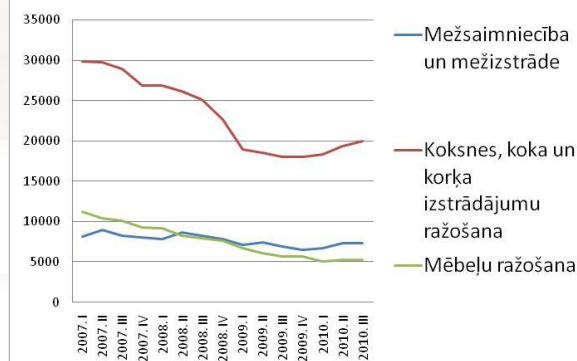
Darbaspēka trūkuma un dārdzības apstākļos uzņēmējs strauji palielina investīcijas efektīvākās iekārtās

Nodarbināto mēneša vidējā bruto darba samaksa

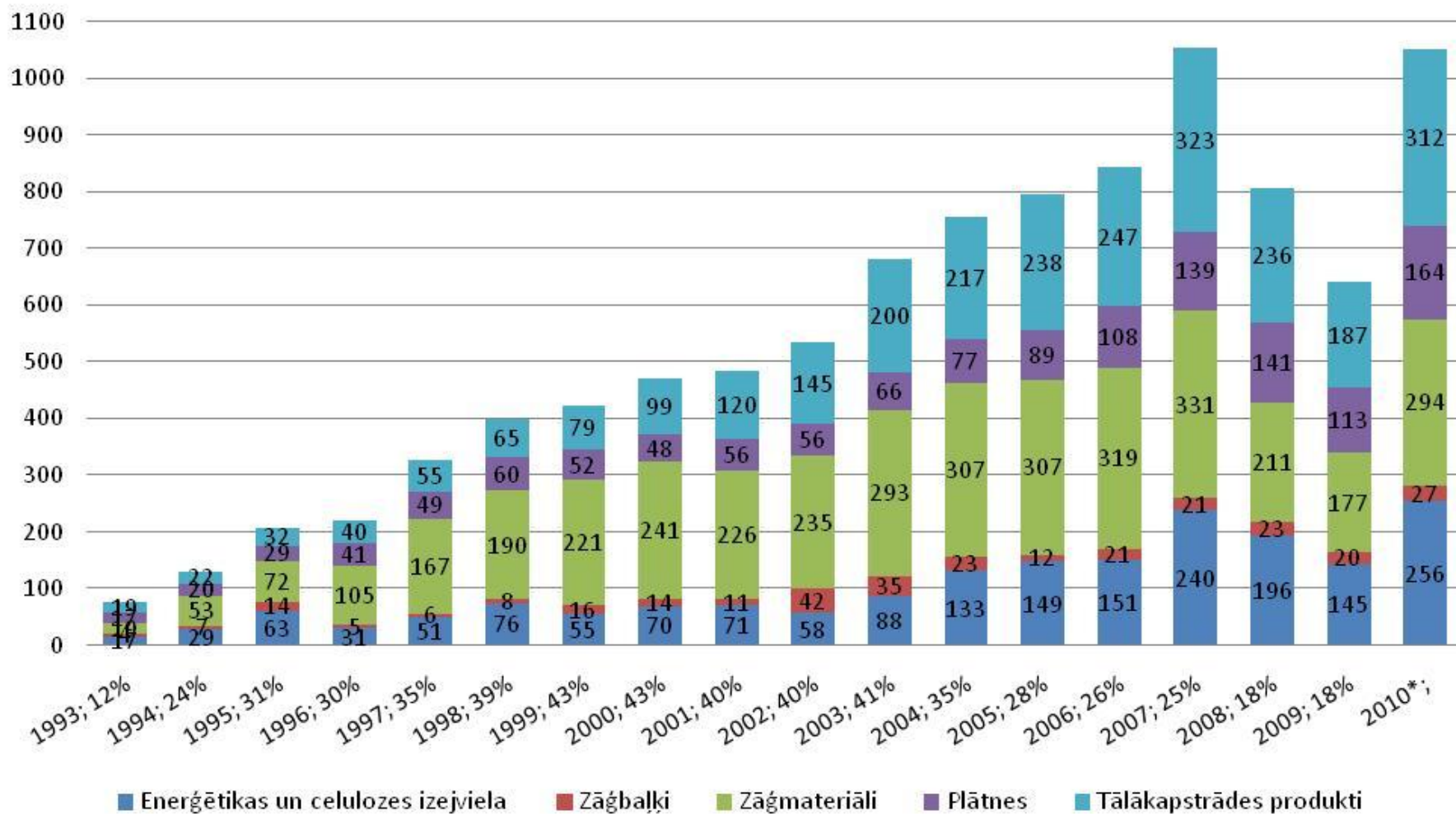
(Datu avots: CSP)



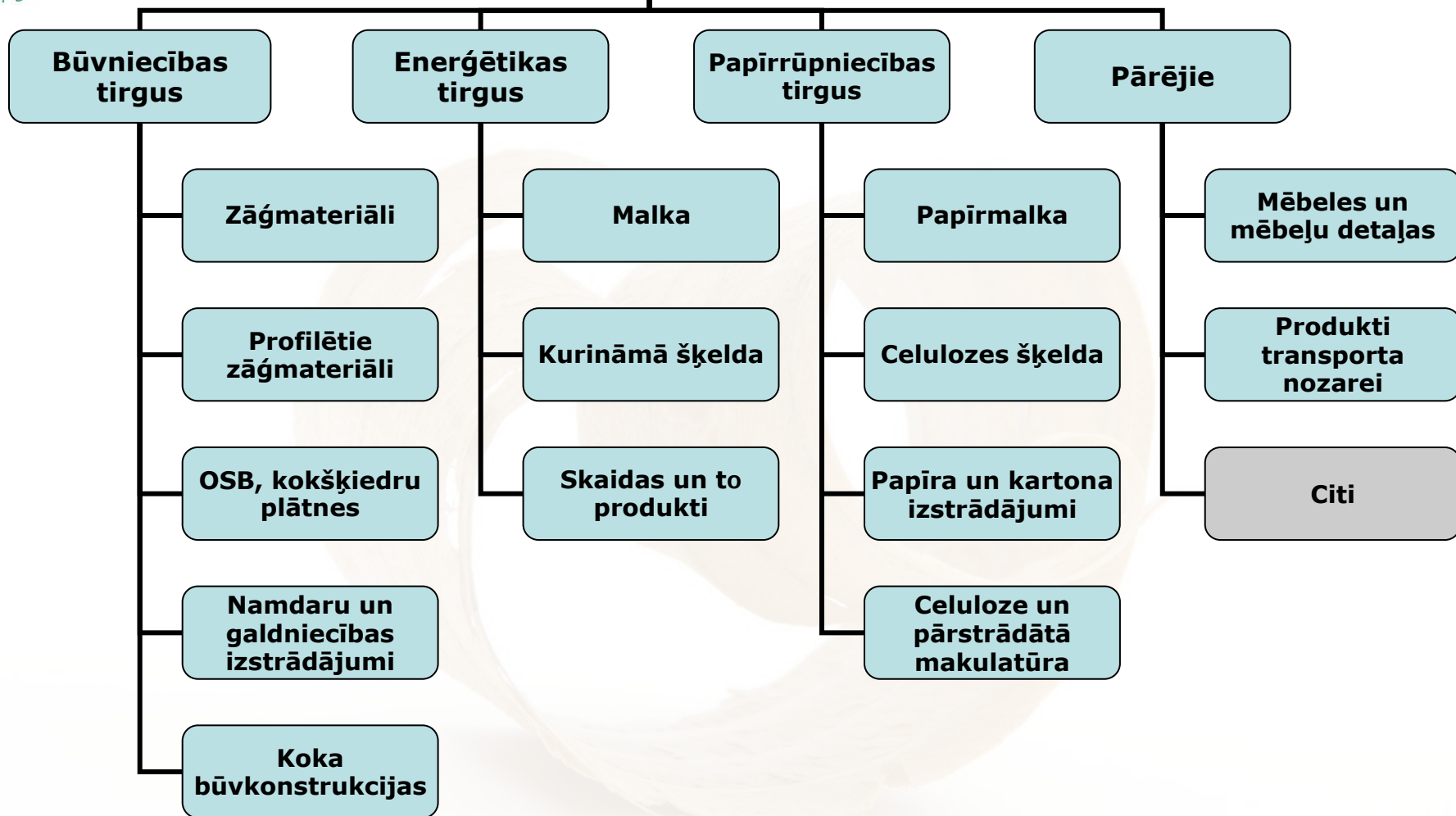
Darbinieku skaits



Nozares eksporta dinamika



TIRGI



2007. g.	1528 milj. Ls =	602 milj. Ls	210 milj. Ls	270 milj. Ls	446 milj. Ls	
t.sk. eksp.	1054 milj. Ls=	372 milj. Ls	76 milj. Ls	248 milj. Ls	324 milj. Ls	34 m.Ls
2010.g.*	1202 milj. Ls=	404 milj. Ls	208 milj. Ls	210 milj. Ls	380 milj. Ls	
t.sk. eksp.	1051 milj. Ls=	380 milj. Ls	115 milj. Ls	196 milj. Ls	330 milj. Ls	30 m.Ls

Kas ir eksporta apjomu ierobežojošie faktori enerģētikas un celulozes izejvielām?

Tirgus pieprasījums jeb saražojam vairāk kā nepieciešams tirgum

Nepietiekama konkurētspēja:
1) nekonkurētspējīga cena (izmaksas);
2) nespēja apmierināt citas klienta prasības

Resursu pieejamība jeb trūkst izejvielas, lai saražotu vairāk

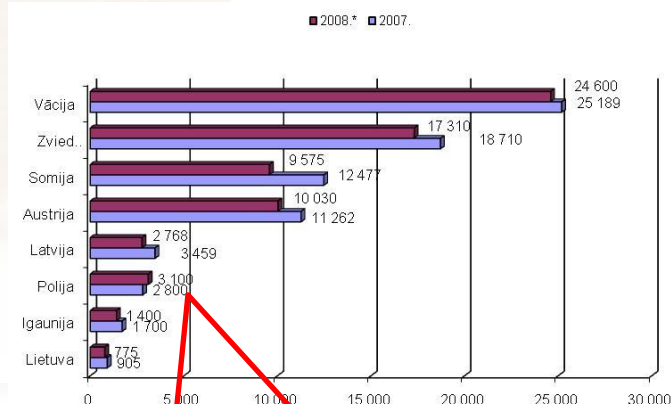
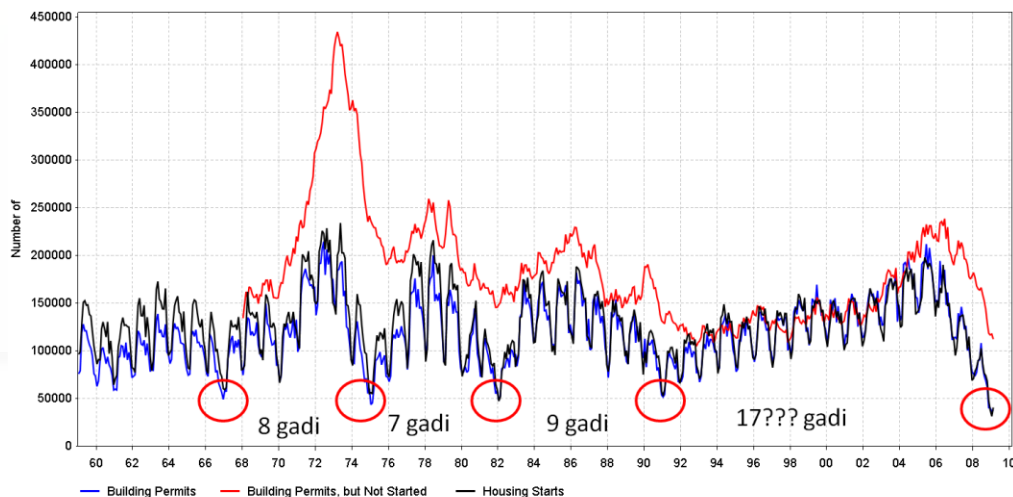
Kas ir eksporta apjoma ierobežojošie faktori pirmapstrādei?

~~Tirgus pieprasījums jeb saražojam vairāk kā nepieciešams tirgum~~

Nepietiekama konkurētspēja:
1) nekonkurētspējīga cena (izmaksas);
2) nespēja apmierināt citas klienta prasības

Resursu pieejamība jeb trūkst izejvielas, lai saražotu vairāk

ASV būvniecības rādītāji



Latvija ražo tikai ~3%
zāģmateriālu no ES saražotā

Kas ir eksporta apjumu ierobežojošie faktori tālākapstrādei?

Starpproduktiem, piemēram, logu, durvju un mēbeļu sagataves.

~~Tirgus pieprasījums jeb saražojam vairāk kā nepieciešams tirgum~~

Nepietiekama konkurētspēja:
1) nekonkurētspējīga cena (izmaksas);
2) nespēja apmierināt citas klienta prasības

Resursu pieejamība jeb trūkst izejvielas, lai saražotu vairāk

Gala produktiem, piemēram logi, durvis, mājas un mēbeles.

~~Tirgus pieprasījums jeb saražojam vairāk kā nepieciešams tirgum~~

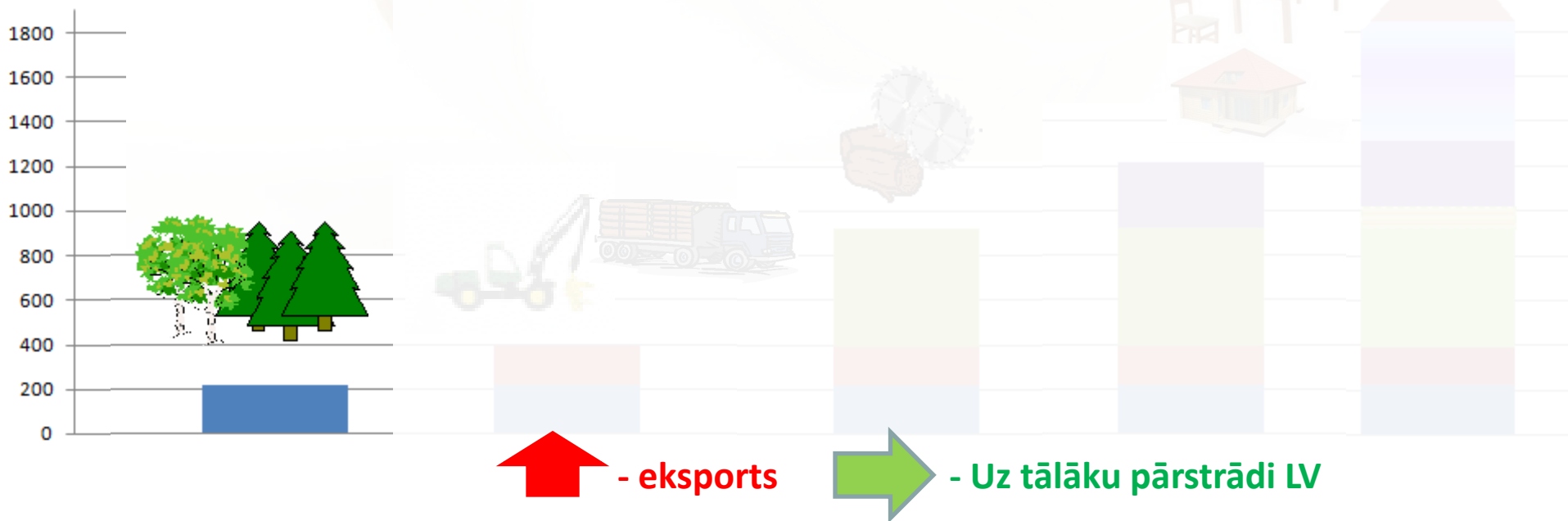
Nepietiekama konkurētspēja:
1) nekonkurētspējīga cena;
2) nespēja apmierināt citas klienta prasības

~~Resursu pieejamība jeb trūkst izejvielas, lai saražotu vairāk~~

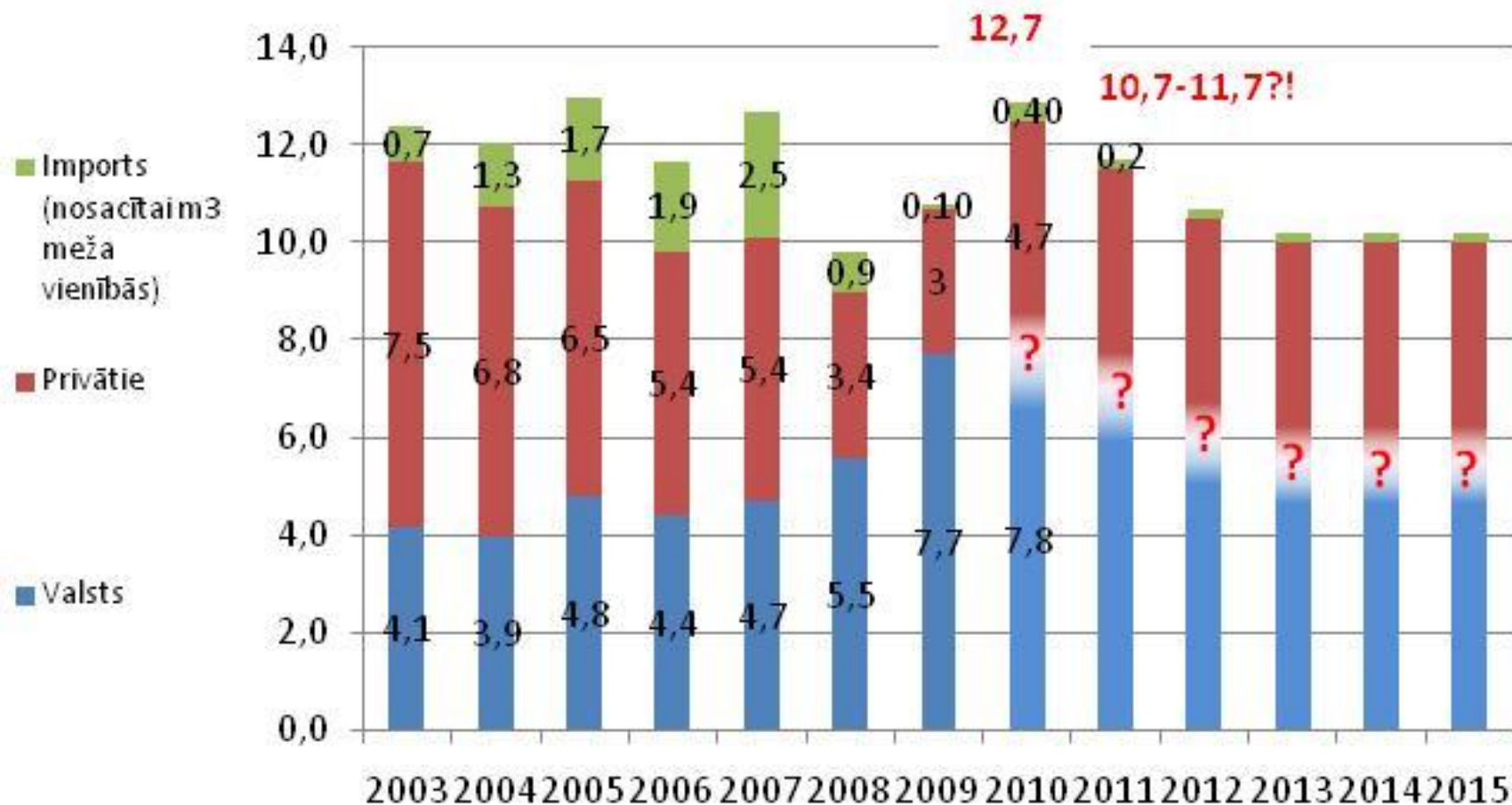
Cik katrs sektors ir liels un kādas ir tā izaugsmes iespējas?

- tālākapstrāde
- pirmapstrāde
- izstrāde, transports
- mežsaimniecība
- "potenciālā" tālākapstrāde
- "potenciālā" pirmapstrāde
- starpklasteru sadarbība

tūkst. LVL



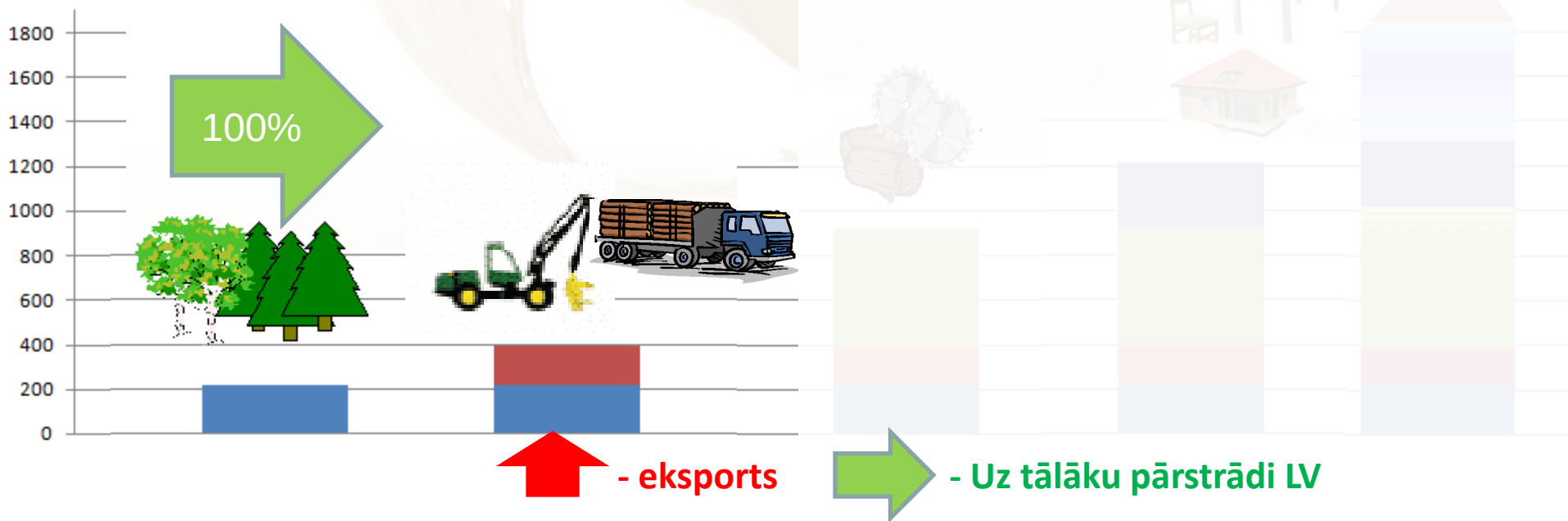
Resursu pieejamība, milj. m³



Cik katrs sektors ir liels un kādas ir tā izaugsmes iespējas?

- tālākapstrāde
- pirmapstrāde
- izstrāde, transports
- mežsaimniecība
- "potenciālā" tālākapstrāde
- "potenciālā" pirmapstrāde
- starpklasteru sadarbība

tūkst. LVL



Ieguvumi no CTI sistēmas izmantošanas

Augsts spiediens riepās (standarta kokvedējs)



Optimāls spiediens riepās (CTI kokvedējs)



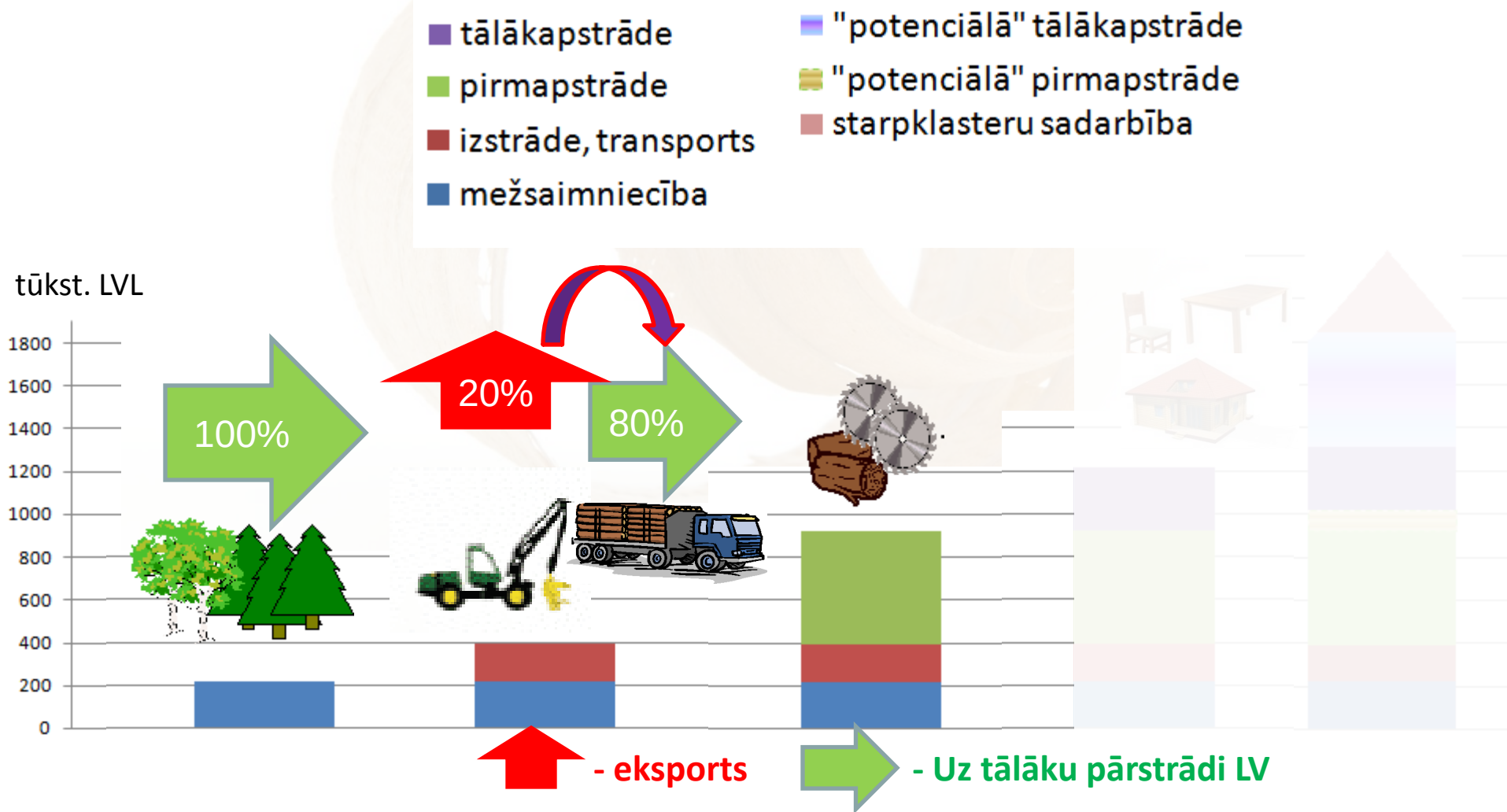
*Standarta kokvedēja riepu nospiedums –
augsts spiediens riepās (9atm) koncentrē
kravas masu mazā laukumā*



*CTI kokvedēja riepu nospiedums – zemāks riepu
spiediens (2-6atm) izkliedē slodzi lielākā
laukumā, panākot mazāku kokvedēja ietekmi
uz ceļu*



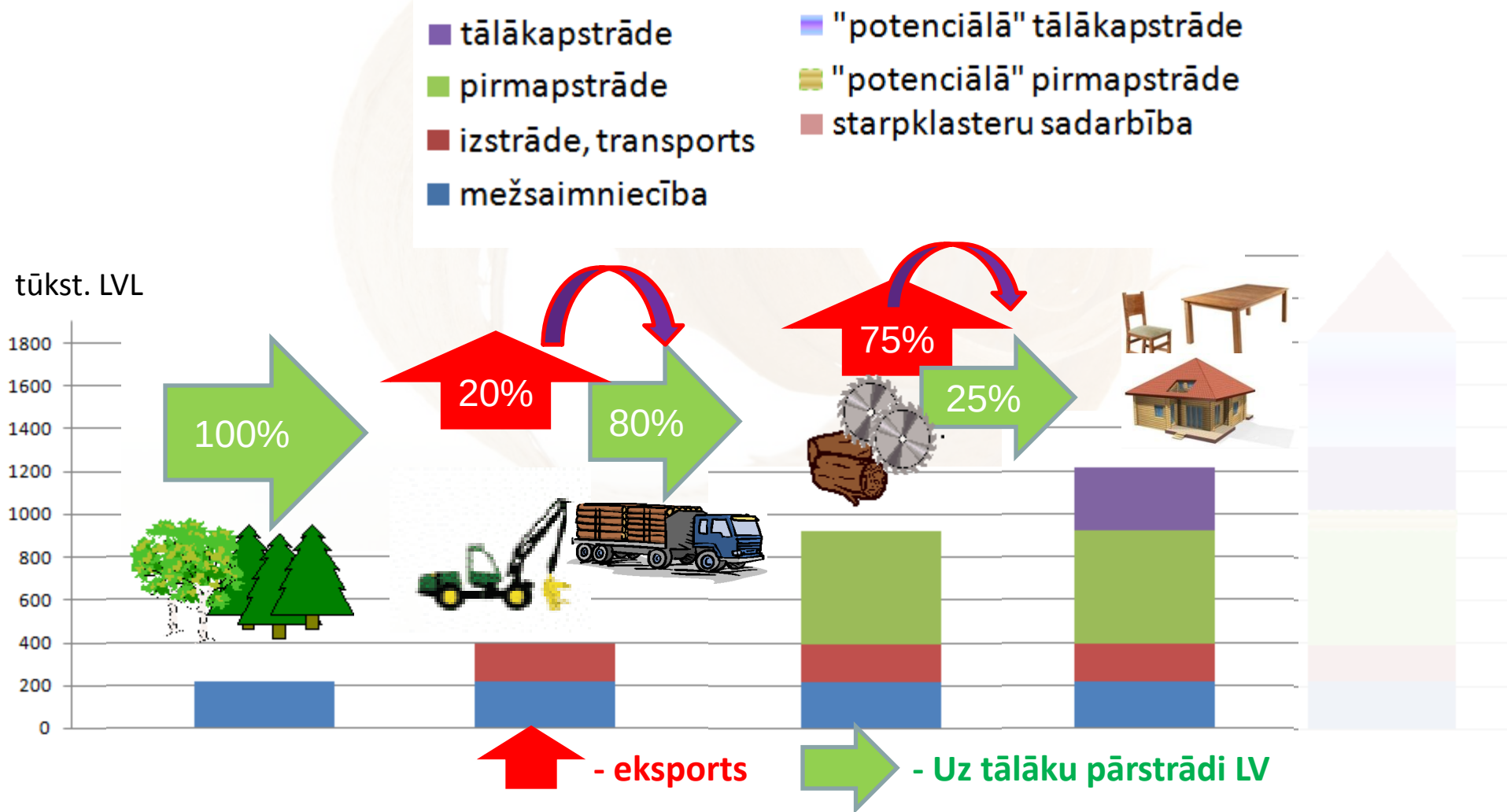
Cik katrs sektors ir liels un kādas ir tā izaugsmes iespējas?



Klasiskā pirmapstrāde

- Jānodrošina optimāla resursu plūsma
- Klasiskā pirmapstrāde – viens no “darba zirgiem” tautsaimniecībai un eksportam (liels apgrozījums, kapitālietilpība, procesu standartizācija, efektivitāte), jāapzinās “romantikas trūkums” un ierobežotās iespējas nišas produktiem

Cik katrs sektors ir liels un kādas ir tā izaugsmes iespējas?



Tālākapstrādes stimulēšana ilgtermiņā

Mazie un vidējie uzņēmumi (MVU)

Specifika – pirms kļūt par nopietnu eksportētāju, tam ir nepieciešams ilgāka termiņa “ieskriešanās” posms, kurā vietējais tirgus sastādīs 60%-100% no pārdošanas apjoma

Priekšnosacījumi izveidei un attīstībai:

- Vietējā tirgū pieejams izejmateriāls (zāgmateriāli, plātnes, furnitūra)
- R&D atbalsts
- Kvalificēts darbaspēks
- Pirktspējīgs un pietiekami liels vietējais tirgus

Latvijas meža nozare ir sniegusi savu pienesumu - izejmateriālu pieejamība, R&D (MeKA)

Lielie uzņēmumi

Specifika – kapitālietilpīgi un orientēti uz eksportu, bieži vien lielu koncernu sastāvdaļa (Latvijā tikai viena no ražotnēm, stratēģiskie lēmumi tiek pieņemti mātes kompānijā)

Priekšnosacījumi izveidei un attīstībai:

- Vietējā tirgū pieejams izejmateriāls (zāgmateriāli, plātnes, furnitūra)
- Infrastruktūra
- Kvalificēts darbaspēks
- Izmaksu konkurētspēja ar citiem reģioniem

Lai turpinātu tālākapstrādes sektora attīstību Latvijā, nepieciešama aktīva rīcība no citām iesaistītajām pusēm (pamatā – valsts un pašvaldībām) – stimuli vietējam tirgum (kultūras un sabiedriskās celtnes), infrastruktūra un biznesa vide, konkurētspējīga izglītības sistēma

Tālākapstrādes stimulēšana ilgtermiņā

Mazie un vidējie uzņēmumi (MVU)

Specifika – pirms kļūt par nopietnu eksportētāju, tam ir nepieciešams ilgāka termiņa “ieskriešanās” posms, kurā vietējais tirgus sastādīs 60%-100% no pārdošanas apjoma

Priekšnosacījumi izveidei un attīstībai:

- Vietējā tirgū pieejams izejmateriāls (zāgmateriāli, plātnes, furnitūra)
- R&D atbalsts
- Kvalificēts darbaspēks
- Pirktspējīgs un pietiekami liels vietējais tirgus

~~vai~~
un

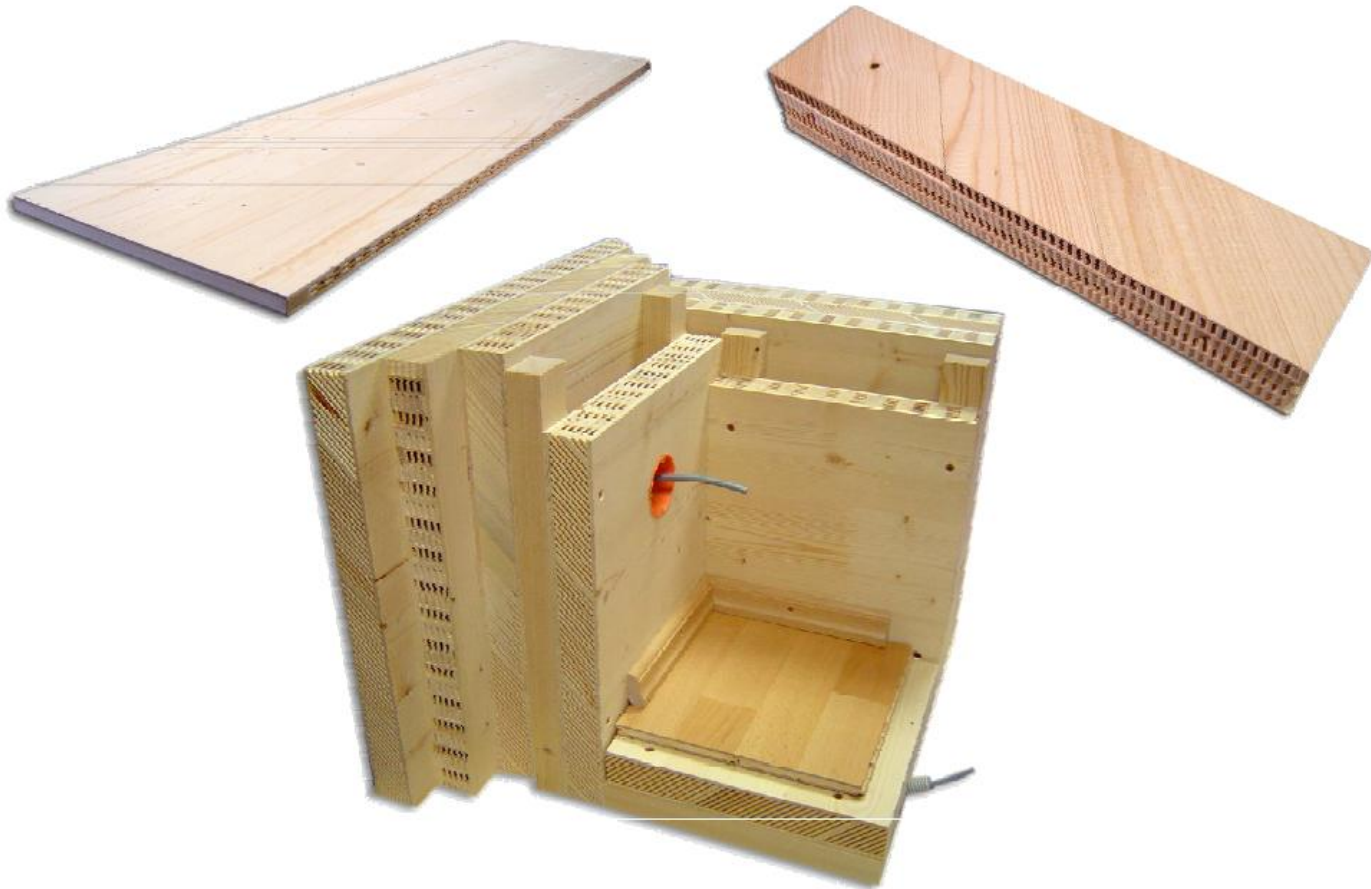
Lielie uzņēmumi

Specifika – kapitālietilpīgi un orientēti uz eksportu, bieži vien lielu koncernu sastāvdaļa (Latvijā tikai viena no ražotnēm, stratēģiskie lēmumi tiek pieņemti mātes kompānijā)

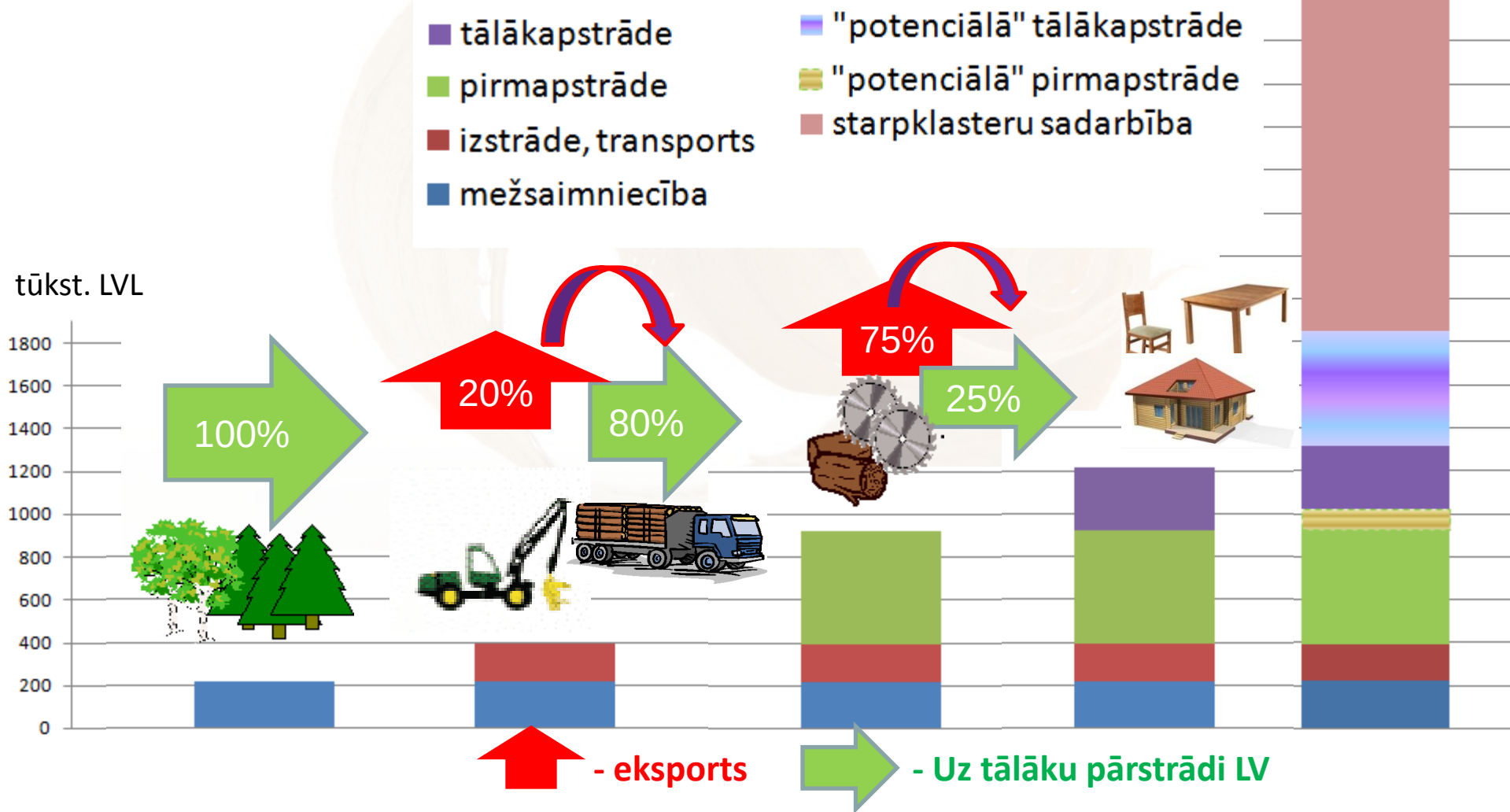
Priekšnosacījumi izveidei un attīstībai:

- Vietējā tirgū pieejams izejmateriāls (zāgmateriāli, plātnes, furnitūra)
- Infrastruktūra
- Kvalificēts darbaspēks
- Izmaksu konkurētspēja ar citiem reģioniem

DendroLight – vieglās būvniecības plates un paneļi



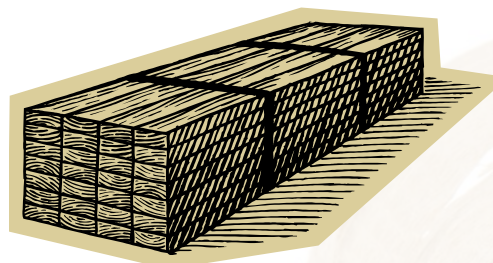
Cik katrs sektors ir liels un kādas ir tā izaugsmes iespējas?



Attīstība – jauni pielietojuma veidi, pienesums “citās” nozarēs



Nozares paplašināta izpratne - piemērs



m^3

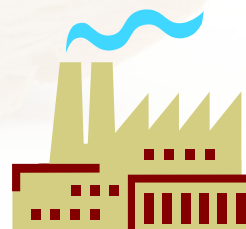
NOZARES KLASIFICĒTĀ ROBEŽA

Koka māja



m^2

Koksnes enerģija



MWh

“Domā plašāk” jeb interesei jābūt abpusējai



SUPERKONDENSATORS (EDLC)



Superkondensātori ir īpaši perspektīvas iekārtas nākotnes enerģētikai. EDLCs pamatelementi ir oglekļa poraini elektrodi ar virsmu vairāk nekā 2000 m²/g. Poru izmēri ir 1-5 nm. Minētiem kondensātoriem ir liela kapacitāte, spēja īsā laikā veikt uzlādes un izlādes procesus, iegūstot augstus jaudas rādītājus. Izmantošana – no telefoniem līdz elektroautomobiļiem.

«Latvijas Nokia»???

7\$ vai 148\$, vai 254\$

Hubs of specialization in the global value chains
– How the value is created?

Breakdown of \$299 retail price
of a 30Gb Video iPod® in 2005

Manufacturing (assembly) \$7

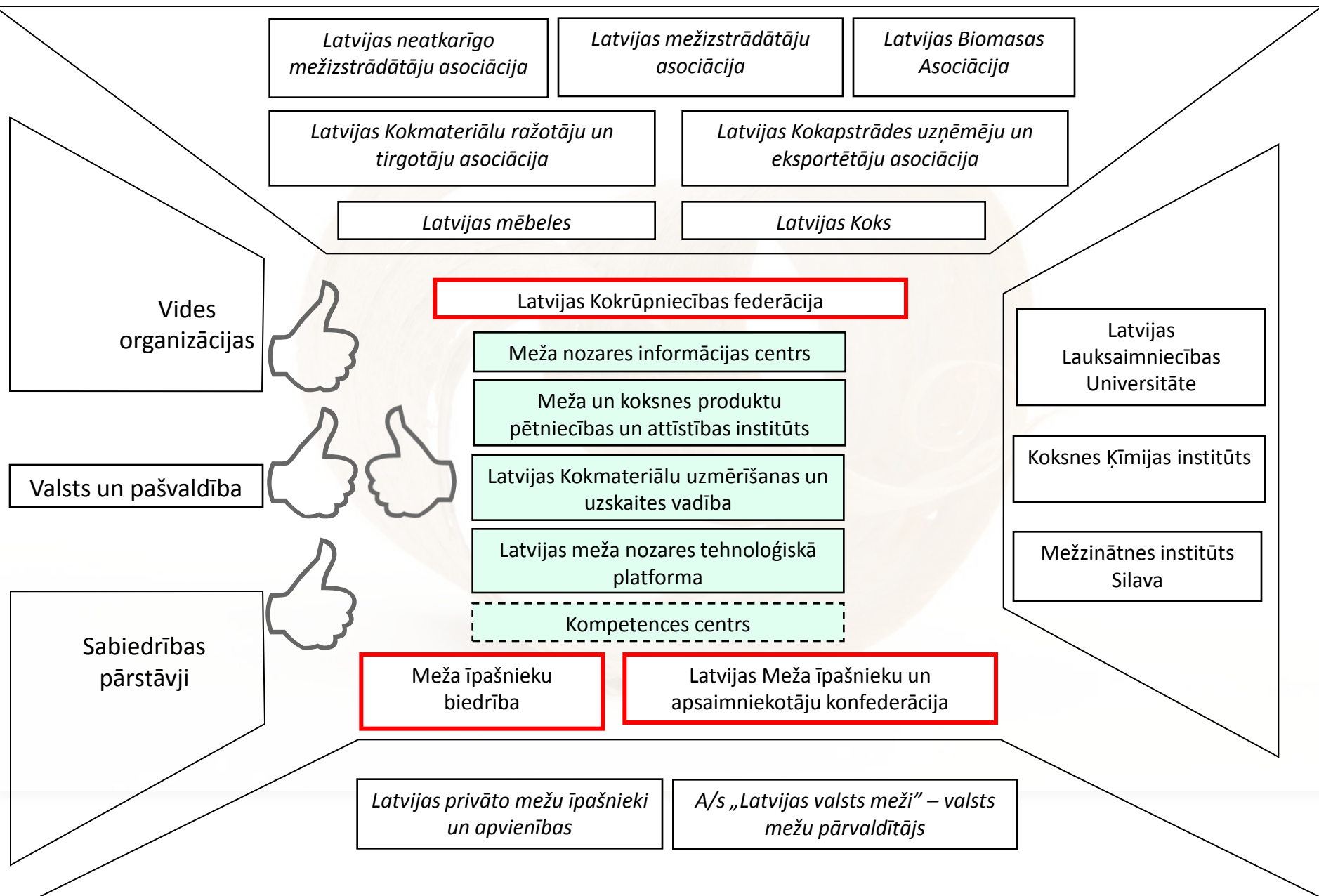
Data source: Dedrick,
Kraemer, Linden,
UC Irvine (PCIC),
mimeo, Sep. 2007.

Gross margin	\$76
Retailer	\$45
Distributor	\$30
Parts: Storage	\$74
Parts: Display	\$24
Parts: Chips	\$18
Parts: Others	\$25



Rouvinen, ETLA

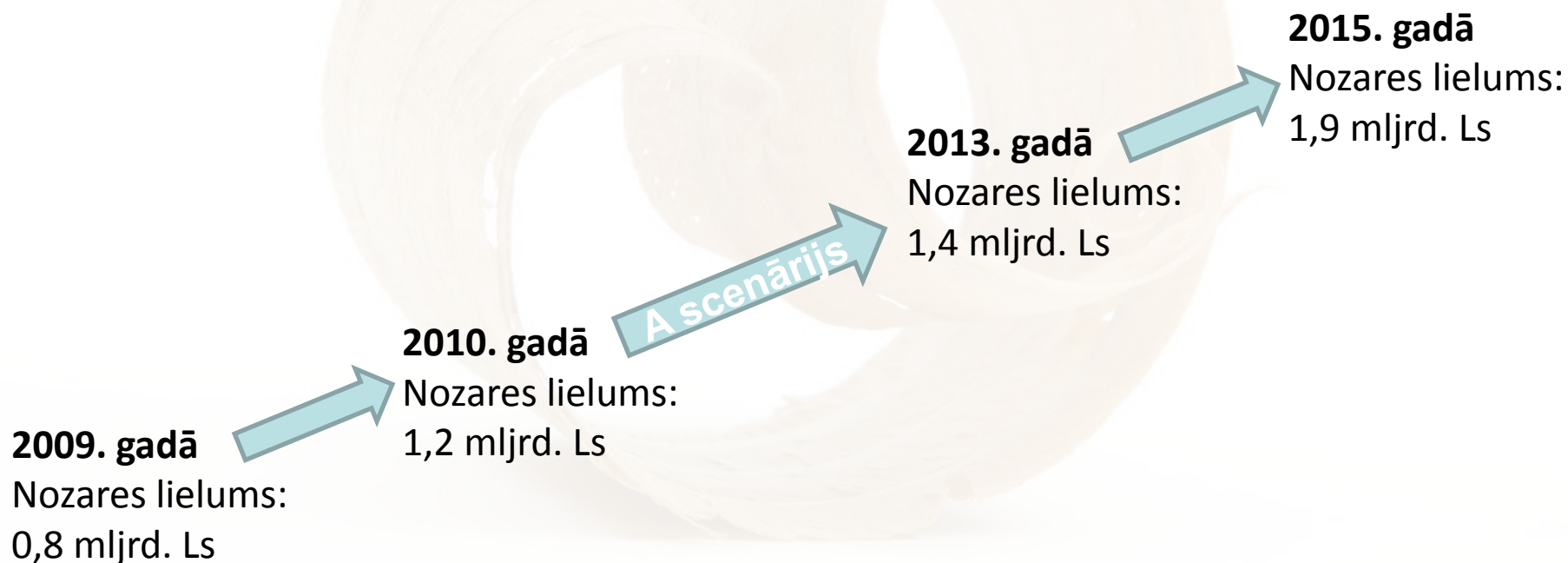
Meža nozares organizāciju mijiedarbība

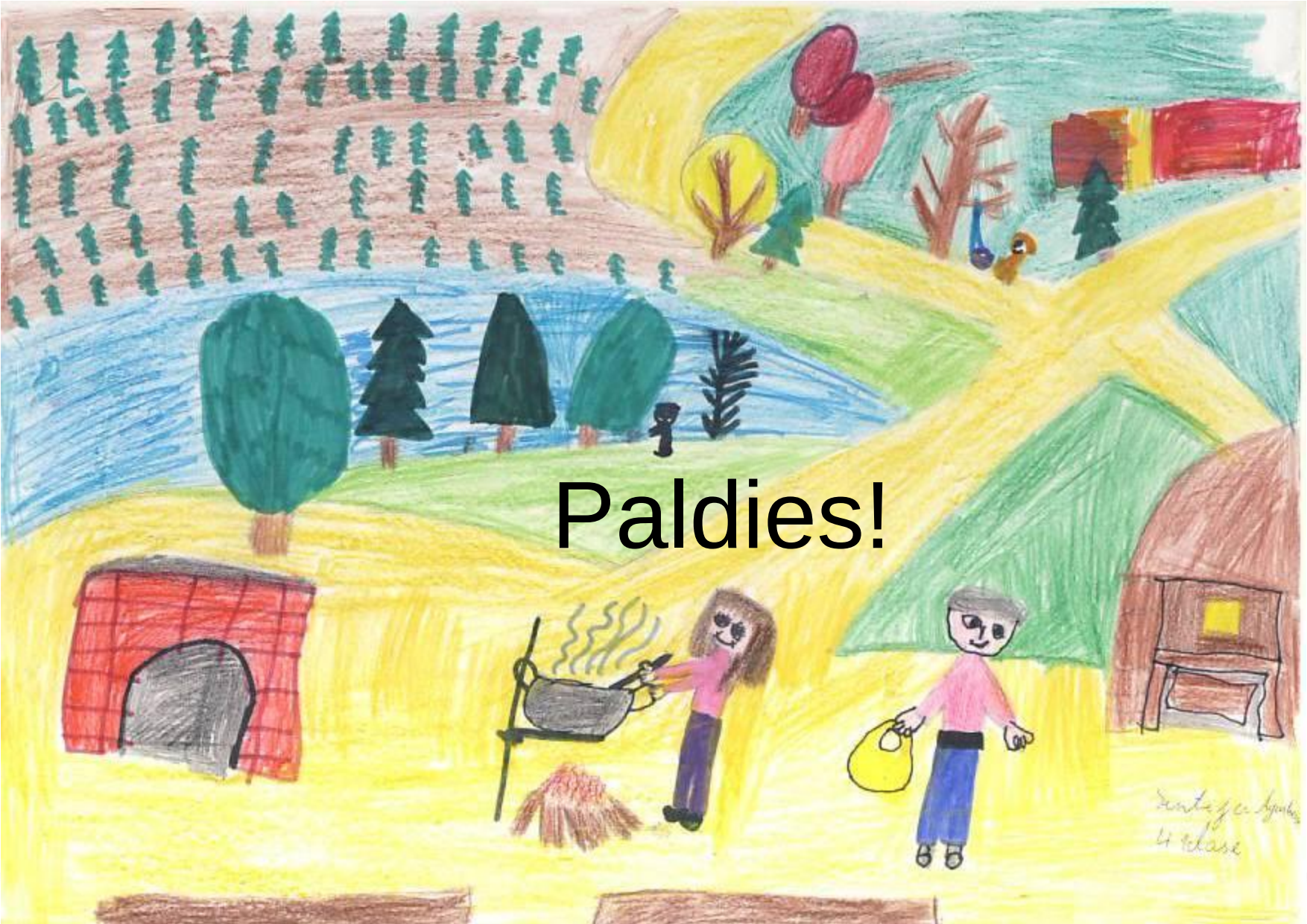


Attīstības potenciāls

Attīstības scenārijs:

A scenārijs – meža nozares kā prioritāras nozares jautājumi tiek risināti kompleksi





Paldies!

Santa J. Lopez
4th class